

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Spojené štáty americké



[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva

Spojené štáty americké sú najväčšou ekonomikou na svete. Oproti minulému roku a poklesu (o 2,2% - 478,9 mld. dolárov oproti predchádzajúcemu roku) sa nominálne HDP zvýšilo v r. 2022 o 10,1% (2,10 bilióna dolárov) na úroveň 23,00 bilióna dolárov. S populáciou, ktorá sa zvýšila o 0,58% na úroveň 332,9 miliónov obyvateľov majú najvyššiu spotrebu domácností na svete. Spojené štáty sú na popredných priečkach vo vede, výskume, inováciách.

Ekonomika Spojených štátov po výraznom poklese následkami ekonomického šoku vyvolaného pandémie v roku 2020 (-2,2%) zaznamenala rast HDP v štvrtom štvrťroku 2021 medziročne o 7,0%, v treťom štvrťroku to bolo o 2,3%. Celkovo v roku 2021 vzrástlo HDP o 10,1%. Nárast HDP odrážal predovšetkým nárast exportu, výdavkov súkromnej spotreby a nebytových fixných investícií. Odhadovaný rast HDP pre rok 2022 je na úrovni 3 %.

Nárast HDP bol podporený napr. nákupom motorových vozidiel, tiež sa po poklese po pandémie zvýšil export a to najmä spotrebného tovaru, potravín, krmív a nápojov. Zvýšil sa aj export služieb vďaka obnove cestovania. K zvýšeniu reálneho HDP značne pomohlo oživenie vývozu a investícií do nehnuteľností na bývanie.

Súčasný dolárový HDP sa vo štvrtom štvrťroku zvýšil o 14,6% (806,2 mld. dolárov) na úroveň 24,01 bln. USD. Podľa odhadu Úradu pre ekonomické analýzy (BEA) sa mzdy a platy zvýšili o 306,8 mld. USD, čo je zmena o 27,7 mld. USD. Reálny HDP sa v roku 2021 zvýšil o 5,7%, nárast reálneho HDP v roku 2021 odrážal nárast najmä v oblastiach nebytových fixných investíciách, exportu, výdavkov súkromnej spotreby. Zvýšil sa aj dovoz.

Vo fiškálnom roku 2021 dosiahol federálny deficit takmer 2,8 bilióna dolárov, čo je približne o 360 miliárd dolárov menej ako v roku 2020, no takmer trojnásobok deficitu v roku 2019. Tento deficit sa rovnal 12,4 % HDP, čo je pokles z 15,0 % v roku 2020, ale nárast zo 4,7 % v roku 2019. Deficit v roku 2021 bol druhý najväčší v percentách HDP od roku 1945 (najväčší bol v roku 2020).

Nezamestnanosť sa oproti roku 2020 výrazne znížila. Od marca 2021, kedy bola nezamestnanosť na úrovni 6%, postupne klesla až na 3,9% v decembri 2021. Dopomohla tomu obnova cestovného ruchu a služieb, ktoré utrpeli najväčšie straty počas pandémie.

Stimulačné opatrenia

V roku 2021 bol prijatý zákon na rozsiahlu obnovu infraštruktúry vo výške až 1 bln. USD (Infrastructure Investment and Jobs Act). Dvojstranný zákon o infraštruktúre investuje 55 mld. USD do rozšírenia prístupu k čistej pitnej vode pre domácnosti, podniky, školy a centrá starostlivosti o deti po celej krajine. Poskytne 65 mld. USD, ktoré pomôžu zabezpečiť, aby mal každý Američan prístup k spoľahlivému vysokorýchlostnému internetu prostredníctvom historickej investície do zavádzania širokopásmovej infraštruktúry. Legislatíva tiež pomôže znížiť ceny za internetové služby a prekonať digitálnu priepasť, aby si prístup na internet mohlo dovoliť viac Američanov. Zákon predpokladá investíciu do opráv a rekonštrukcie národných mostov a výstavby medzištátneho diaľničného systému, prebuduje ekonomicky najvýznamnejšie mosty v krajine, ako aj tisíce menších mostov. Legislatíva zahŕňa aj vôbec

Základné makroekonomické údaje	
Miera nezamestnanosti	3,9% (dec 2021)
Produktivita práce	-7,5% (1. polrok 2022)
Rast HDP	10,1% (2021)
Zloženie HDP	poľnohospodárstvo: 1%, priemysel: 20%, služby: 78%
HDP	\$23,00 bln. USD (2021)
HDP na obyv.	\$69 090 USD (2021)
Miera inflácie	4,7% (2021)
Federálny dlh	28,43 bln. (2021)
Rozpočtový deficit	2,8 bln. USD (2021)
Mena v USA	americký dolár (USD)
Výmenný kurz USD	Kurz NBS k 10.5.2022: 1 EUR = 1,055 USD
Počet obyvateľov pod hranicou chudoby	13,4 % (2021)
Devízové rezervy	2,5 mld. USD (dec 2021)

prvý program s názvom Bezpečné ulice a cesty pre všetkých na zníženie smrteľných nehôd, ktoré si v prvom polroku 2021 vyžiadali viac ako 20 000 obetí. 39 mld. USD nových investícií bude plynúť do modernizácie tranzitu, celkovo nové investície poskytujú 89,9 mld. USD garantovaného financovania verejnej dopravy počas nasledujúcich piatich rokov – čo je najväčšia federálna investícia do verejnej dopravy v histórii. Legislatíva rozšíri možnosti verejnej dopravy v každom štáte v krajine, nahradí tisíce nedostatočných dopravných prostriedkov, vrátane autobusov, vozidlami s nulovými emisiami a zlepši dostupnosť pre starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím. Investuje 17 mld. USD do prístavnej infraštruktúry a vodných ciest a 25 mld. USD do letísk, aby sa vyriešili problémy s opravou a údržbou, znížili sa dopravné zápchy a emisie v blízkosti prístavov a letísk na podporu nízkouhlíkových technológií. Moderná, odolná a udržateľná infraštruktúra prístavov, letísk a nákladnej dopravy posilní dodávateľské reťazce a podporí konkurencieschopnosť USA urýchlením obchodu a znížením vplyvu na životné prostredie. Investuje sa 66 mld. USD do dodatočného financovania železníc, aby sa eliminovali nevybavené opravy Amtrak a modernizoval severovýchodný koridor. Ide o najväčšiu investíciu do osobnej železničnej dopravy od založenia spoločnosti Amtrak pred 50 rokmi s cieľom vytvoriť bezpečné, efektívne a klimatické alternatívy pre presun ľudí a nákladu. Legislatíva investuje 7,5 mld. USD do vybudovania národnej siete elektrických nabíjačiek v Spojených štátoch. Táto investícia podporí prezidentov cieľ vybudovať celoštátnu sieť 500 000 nabíjačiek s cieľom urýchliť zavádzanie elektromobilov, znížiť emisie, zlepšiť kvalitu ovzdušia a vytvoriť dobre platené pracovné miesta v celej krajine. Investícia v hodnote viac ako 65 mld. USD zahŕňa najväčšiu investíciu do čistej energie a elektrickej siete v americkej histórii. Zmodernizuje energetickú infraštruktúru vybudovaním tisícok kilometrov nových, odolných prenosových vedení, ktoré uľahčia rozšírenie obnoviteľných zdrojov a čistej energie a zároveň znížia náklady. Bude financovať nové programy na podporu vývoja a zavádzania špičkových technológií čistej energie s cieľom urýchliť prechod na hospodárstvo s nulovými emisiami. Investuje viac ako 50 mld. USD do ochrany pred suchom, horúčavou, povodňami a požiarimi. Návrh zákona investuje 21 mld. USD do opustených baní, zakryje ropné a plynové vrty, tieto projekty napravia škody na životnom prostredí, vyriešia znečistenie, ktoré poškodzuje verejné zdravie komunit, vytvoria dobre platené pracovné miesta v odboroch a podporia dlho očakávanú environmentálnu spravodlivosť.

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

V roku 2021 viedli k zvýšeniu HDP súkromné odvetvia produkujúce služby, ktoré vzrástli o 6,6%. Súkromné odvetvia vyrábajúce tovar vzrástli o 5,1% a vládny sektor vzrástol o 1,5%. Celkovo k zvýšeniu prispelo 19 z 22 priemyselných skupín.

V rámci súkromných odvetví výroby tovaru k nárastu prispela najmä výroba tovarov dlhodobej spotreby (na čele s motorovými vozidlami, karosériami, prívesmi a dielmi, ako aj počítačmi a elektronickými výrobkami).

Rozsiahle boli aj nárasty v rámci súkromných odvetví produkujúcich služby. Hlavnými prispievateľmi k nárastu boli financie a poistenie (vedené bankami Federálneho rezervného systému, sprostredkovanie úverov a rôzne súvisiace činnosti); odborné, vedecké a technické služby; informácie (spracovanie údajov, publikovanie na internete a iné informačné služby); ubytovacie a stravovacie služby; a administratívne služby a služby odpadového hospodárstva.

Medzi najvýznamnejšie výrobné odvetvia v Spojených štátoch amerických z hľadiska tržieb patria priemysel ropný, oceľarský, automobilový, letecký, telekomunikácie, chemický priemysel, výroba elektroniky, spracovanie potravín, výroba spotrebného tovaru, drevospracujúci a ťažiarsky priemysel. USA sú napr. globálnym lídrom vo výrobe lietadiel. Americké spoločnosti ako Boeing, Cessna (Textron), Lockheed Martin (Skunk Works) a General Dynamics vyrábajú veľkú väčšinu svetových civilných a vojenských lietadiel.

Poľnohospodárstvo

Vo fiškálnom roku 2021 Spojené štáty vyviezli poľnohospodárske a potravinárske produkty za rekordných 172,2 miliardy USD, čo je o 23 percent viac ako v roku 2020. Z nárastu profitovali všetci, producenti, spracovatelia aj exportéri, pretože každá miliarda USD v exporte Spojených štátov stimuluje domácu ekonomickú aktivitu o ďalšiu 1,14 mld. USD a podporuje viac ako 7700 pracovných miest. Celkovo export poľnohospodárstva prispieva k 1,3 milióna pracovných miest najmä na farmách, v oblasti spracovania potravín a doprave. Foreign Agricultural Service (US Ministerstvo

poľnohospodárstva) prispel k prelomeniu obchodných bariér a vytvoreniu exportných príležitostí pre americké poľnohospodárstvo. Vďaka čomu bol spustený obchod s bravčovým mäsom do Indie, hydiny do Venezuely a ovocím do Argentíny. Okrem toho sa zachoval prístup na mexický trh so spracovanými potravinovými výrobkami v hodnote 3,6 mld. USD, znovuotvoril sa trh v Indonézii s morskými plodmi v hodnote 46 mil. USD, trh v Egypte s hovädzím mäsom v hodnote 62 mil. USD, trh v Brazílii s mliečnymi výrobkami v hodnote 35 mil. USD a veterinárne produkty na trh v Ukrajine v hodnote 79 mil. USD. Foreign Agricultural Service tiež významne investoval do podpory exportu po celom svete, pričom rozdelil 202,4 mil. USD 70 americkým poľnohospodárskym organizáciám na pomoc pri rozšírení exportu US poľnohospodárskych a potravinárskych produktov prostredníctvom programu FAS Market Access Program a Programu rozvoja zahraničného trhu.

Infraštruktúra

Napriek tomu, že sa v rebríčkoch globálnej konkurencieschopnosti Svetového ekonomického fóra USA pravidelne umiestňujú na popredných miestach, zaostávajú v infraštruktúre. Napr. Americká spoločnosť stavebných inžinierov hodnotí národnú infraštruktúru ako zlyhávajúcu a požaduje okamžité vylepšenia národných ciest, železníc, prístavov, letísk a vodných ciest. USA disponujú najdlhšou železničnou sieťou na svete, nachádza sa tu deväť z 30 najrušnejších letísk na svete a prístavná sieť každoročne pojme obchod v objemoch biliónov USD. USA sú tiež v popredí zavádzania špičkovej digitálnej infraštruktúry. Ich ekonomika závisí od vysokorýchlostného pripojenia a ultrarýchle širokopásmové pripojenie sa považuje za základnú infraštruktúrnú potrebu.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

Členstvo USA v medzinárodných organizáciách				
ADB ¹	EBRD	IFC	MONUSCO	UN
AfDB ¹	EITI	IFRCs	NATO	UNCTAD
ANZUS	FAO	IGAD ⁵	NEA	UNITAR
APEC	FATF	IHO	NSG	UNMIL
Arctic Council	G-20	ILO	OAS	UNMISS
ARF	G-5	IMF	OECD	UNRWA
ASEAN ²	G-7	IMO	OPCW	UN SC
Australia Group	G-8	IMSO	OSCE	UNTSO
BIS	G-10	Interpol	Pacific Alliance ³	UPU
BSEC ³	IADB	IOC	Paris Club	WCO
CBSS ³	IAEA	IOM	PCA	WHO
CD	IBRD	ISO	PIF ⁵	WIPO
CE ³	ICAO	ITSO	SAARC ³	WMO
CERN ³	ICC	ITU	SELEC ³	WTO
CICA ³	ICRM	ITUC	SICA ³	ZC
CP	IDA	MIGA	SPC	
EAPC	IEA	MINUSMA		
EAS	IFAD	MINUSTAH		

¹neregionálny člen, ²partner na dialóg, ³pozorovateľ, ⁴kandidát, ⁵partner

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

USA ako najväčšia svetová ekonomika ponúkajú rozsiahle možnosti pre podnikateľov. USA sú jednou z najjednoduchších jurisdikcií na svete pre podnikanie, aktuálne sú na 6. mieste v poradí rebríčka Ease of Doing Business Svetovej banky (SR 45. miesto). Regulačné zaťaženie je vo všeobecnosti nízke, založenie pobočky alebo podnikateľského subjektu je rýchle a jednoduché, pracovná a zamestnanecká legislatíva je oveľa priaznivejšia pre zamestnávateľa ako vo väčšine ostatných rozvinutých ekonomík a právny systém je prepracovaný a transparentný. Existujú však určité prekážky vstupu na trh a problémy s podnikaním, ktoré by sa mali zohľadniť pred investovaním alebo založením pobočky v Spojených štátoch.

Hlavné inštitúcie a informácie v oblasti zahraničného obchodu:

U.S. Department of State: www.state.gov	U.S. Small Business Administration: www.sba.gov
U.S. Department of Commerce: www.commerce.gov	U.S. Foreign - Trade Zones (zóny voľného obchodu USA): http://enforcement.trade.gov/ftzpage/letters/ftzlist-map.html
International Trade Administration: www.trade.gov	U.S. International Trade Commission (USITC): www.usitc.gov
U.S. Commercial Service: www.buyusa.gov	The USITC Interactive Tariff and Trade DataWeb (štatistiky zahr. obchodu, colný sadzobník: http://dataweb.usitc.gov/
U.S. Department of Agriculture: www.fas.usda.gov	Hoover's, Inc., a Dun & Bradstreet Company (databáza informácií o firmách): www.hoovers.com
U.S. Department of Energy: www.energy.gov	Trade Show News Network (veľtrhy a výstavy v USA): www.tsn.com
The Office of the U.S. Trade Representative (USTR): www.ustr.gov	U.S. Chamber of Commerce: www.uschamber.com
U.S. Customs and Border Protection: www.cbp.gov	American Chamber of Commerce in the Slovak Republic: www.amcham.sk
U.S. Food and Drug Administration: www.fda.gov	
U.S. Agency for International Development: www.usaid.gov	
U.S. Environmental Protection Agency: www.epa.gov	
U.S. Trade and Development Agency: www.ustda.gov	
Export-Import Bank of the United States: www.exim.gov	
U.S. International Development Finance Corporation: https://www.dfc.gov/	
Import tovarov do USA: https://www.cbp.gov/trade/basic-import-export	

Podnikateľské a investorské príručky pre teritórium USA, vrátane daňovej legislatívy:

- The World Bank – [Doing Business in the United States](#)
- PwC - [Doing Business in the United States](#)
- Hogan Lowells - [Doing business in the United States](#)
- HSBC – [Global Business Guide USA](#)
- EY – [US Tax policy](#)
- Portál pre investorov v USA - [SelectUSA](#)
- Kontakty pre [právne poradenstvo v USA](#)

Špecifiká podnikania v teritóriu

Otvorenosť US trhu zahraničným investíciám

Investori môžu vo všeobecnosti nadobúdať alebo zakladať podniky v USA bez partnerstva s miestnou spoločnosťou alebo jednotlivcom. V záujme národnej bezpečnosti však vláda USA ukladá určité obmedzenia pre investície osôb, ktoré nie sú štátnymi príslušníkmi USA. Federálna legislatíva poskytuje prezidentovi široké právomoci na blokovanie alebo obmedzovanie určitých druhov zahraničných investícií v USA, najmä investícií, ktoré majú vplyv na národnú bezpečnosť. Výbor pre zahraničné investície v Spojených štátoch (CFIUS), má právomoc preskúmať každú transakciu, ktorá „by mohla mať za následok kontrolu americkej právnickej osoby zahraničným subjektom“. Medzi faktory, ktoré CFIUS zvažuje pri určovaní účinkov zahraničnej investície na národnú bezpečnosť, patria:

- Či transakcia zahŕňa „kritickú infraštruktúru“ alebo „kritické technológie“.
- Či dochádza k zhromažďovaniu alebo uchovávaniu citlivých osobných údajov občanov USA.
- Či cieľový subjekt priamo alebo nepriamo podporuje vládne inštitúcie USA.
- Či cieľový subjekt patrí do priemyselného odvetvia, ktoré je z hľadiska národnej bezpečnosti považované za citlivé.
- Či cieľový subjekt pracuje s klasifikovanými vládnymi zmluvami alebo subdodávkami vlády USA.
- Či je cieľový subjekt umiestnený v blízkosti akýchkoľvek bezpečnostných prvkov USA (napr. vojenské výcvikové základne USA).
- Či je nadobúdateľ vlastnený zahraničnou vládou.

Priamy alebo nepriamy vstup na trh a výber formy podnikania

Výber formy podnikania je rozhodujúci z hľadiska právnej, ako aj z daňového hľadiska. Ak sa firma rozhodne vykonávať podnikateľskú činnosť v USA priamo prostredníctvom pobočky a činnosť spadá do kategórie obchodu alebo podnikania v USA, bude (i) podliehať daňovej jurisdikcii USA; (ii) podliehať federálnej a štátnej dani z príjmu v USA; (iii) povinnosti platiť daň za „pobočkový zisk“; a (iv) povinnosti podať daňové priznanie v USA.

Obchodné kontrakty

USA sú jurisdikciou s častými právnymi spormi a spoločnosťami, ktoré v USA uzatvárajú obchodné dohody, by si mali byť vedomé, že spory vyplývajúce z obchodných zmlúv môžu viesť k súdnemu sporu. USA sú jurisdikciou zvykového práva, o týchto sporoch sa preto bude rozhodovať takmer vždy na základe judikatúry, a nie na základe zákonného rámca. Súdne spory môžu byť časovo náročné a drahé. Preto je dôležité, aby sa osobitná pozornosť venovala príprave, prerokovaniu a manažmentu akýchkoľvek obchodných zmlúv v USA. Zmluvné strany americkej obchodnej zmluvy majú spravidla právo zvoliť si právny poriadok, ktorým sa bude zmluva riadiť, a miesto konania, v ktorom budú prejednané všetky spory vyplývajúce zo zmluvy.

Pracovná legislatíva

Americká pracovná legislatíva je vo všeobecnosti oveľa priaznivejšia pre zamestnávateľa ako zákony iných jurisdikcií. V USA nemá väčšina zamestnancov písomné pracovné zmluvy, dôchodky sú zriedkavé a zamestnanci zvyčajne po ukončení zamestnania nemajú nárok na odstupné. Pracovné vzťahy v USA sa až na niekoľko výnimiek riadia zákonmi štátu, v ktorom zamestnanec pracuje. Pracovné vzťahy sa môžu nadviazať na základe výslovnej alebo predpokladanej zmluvy alebo bez akejkoľvek zmluvy. Tradičným pravidlom USA je, že v prípade neexistencie pracovnej zmluvy alebo dohody o kolektívnom vyjednávaní je zamestnanie možné kedykoľvek ukončiť podľa možnosti ktorejkoľvek zo strán. Príklady ďalšej legislatívy, ktorá sa týka zamestnávania: the WARN Act (v prípade hromadného prepúšťania), Equal employment opportunity laws (antidiskriminačné zákony), zákony týkajúce sa miezd a pracovných podmienok - the Fair Labor Standards Act (FLSA), bezpečnosti na pracovisku - the Occupational Safety and Health Act (OSHA), pracovné vzťahy - the National Labor Relations Act (NLRA), the Railway Labor Act (RLA), práceneschopnosť - the Family and Medical Leave Act (FMLA).

Imigračné zákony

Na záležitosti prisťahovalectva v Spojených štátoch dozerá Ministerstvo štátnej a vnútornej bezpečnosti. Zamestnávateľia, ktorí sa snažia zamestnávať zahraničných pracovníkov, by si mali byť vedomí rôznych typov víz, ktoré majú pracovníci k dispozícii. Dva bežné typy víz pre podnikateľské subjekty a iné podniky sú tie, ktoré sa kvalifikujú ako (i) neprisťahovalecké víza a (ii) víza pre prisťahovalcov založené na zamestnaní. Víza neprisťahovaleckej kategórie sa vzťahujú na pracovníkov, ktorí majú trvalý pobyt mimo USA, ale chcú do USA dočasne prísť z pracovných, študijných, obchodných alebo iných dôvodov. Prisťahovalecké vízum založené na zamestnaní je k dispozícii obmedzenému počtu kvalifikovaných žiadateľov o trvalý pobyt v

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Spojených štátoch: www.mzv.sk/washington, emb.washington@mzv.sk

USA. Zamestnávateľia by sa mali poradiť s imigračnými právnikmi, s cieľom nájsť vhodné riešenie svojej situácie.

Zákony na ochranu duševného vlastníctva

USA sú považované za jurisdikciu s prísnou ochranou duševného vlastníctva. Autorské práva a patenty sa riadia federálnymi zákonmi, zatiaľ čo ochranné známky sa spravujú federálnymi, štátnymi zákonmi a zvykovým právom. Obchodné tajomstvo sa riadi štátnymi zákonmi.

Protimonopolné zákony

Spoločnosti podnikajúce v Spojených štátoch amerických podliehajú federálnym aj štátnym protimonopolným zákonom a nariadeniam, ktorých cieľom je podpora hospodárskej súťaže a ochrana spotrebiteľov. Tieto zákony sa líšia od právnych predpisov o hospodárskej súťaži v iných jurisdikciách - konanie, ktoré je povolené inde, môže byť v rozpore s protimonopolnými zákonmi v USA, a naopak. Spoločnosti, ktoré chcú investovať v USA alebo v amerických podnikoch, môžu potrebovať pred schválením navrhovanej transakcie súhlas amerických protimonopolných agentúr, odporúčané je poradiť sa so skúseným protimonopolným právnym poradcom.

Najdôležitejšie skutočnosti a špecifiká týkajúce sa daňového a odvodového systému:

Americký daňový systém je mimoriadne zložitý, pričom každý rok dochádza k zmenám v oblasti odpočtov, oslobodení a obmedzení. Daňový systém existuje na federálnej, štátnej a miestnej úrovni. To znamená, že okrem celoštátnych federálnych odvodov každý štát prevádzkuje aj samostatné daňové systémy. A v rámci týchto štátov si môžu okresy alebo mestá účtovať lokálne dane. Dane v USA sú však v porovnaní s ostatnými rozvinutými krajinami nízke. Americké dane na všetkých úrovniach vlády predstavovali 26% HDP v porovnaní s priemerom OECD vo výške 34%.

V snahe prilákať veľké podniky, USA znížili svoju hlavnú sadzbu dane z príjmu právnických osôb z 35% na 21% - na rovnakú úroveň, ako je priemer Európskej únie. Približne 95% malých a stredných podnikov v USA je v súčasnosti štruktúrovaných tak, že neplatia dane z príjmu právnických osôb, ale „zisky“ plynú ich vlastníkom, ktorí následne platia individuálnu daň z príjmu.

V závislosti od podnikovej štruktúry, ktorú si firma zvolí, však existuje množstvo federálnych, štátnych a miestnych daňových požiadaviek, ktoré je potrebné splniť.

Po prvé, všetky podniky musia podať a platiť dane z príjmu. Ak podnikáte ako živnostník, zaplatíte tiež daň zo samostatnej zárobkovej činnosti, ktorá pokrýva sociálne zabezpečenie a platby pre Medicaid (zdravotné poistenie). Zamestnávanie zamestnancov znamená povinnosť dane z príjmu, vrátane sociálneho zabezpečenia a platieb Medicare. Spotrebné dane (excise tax) sa musia podávať v prípade, že vyrábate určité typy produktov alebo prevádzkujete niektoré druhy podnikania.

Každý z 50 štátov má rôzne definície týkajúce sa toho, ktorý majetok je zdaniteľný, zatiaľ čo väčšina štátov ukladá dane aj na predaj tovaru a služieb. Štáty Wyoming, Južná Dakota, Aljaška, Florida a Nevada sú z daňového hľadiska najvýhodnejšie pre podnikanie. Naopak New Jersey, New York, Kalifornia, Vermont a Minnesota majú najvyššie sadzby.

Firmy sa môžu rozhodnúť založiť si sídlo v ktoromkoľvek z 50 amerických štátov. Vo všeobecnosti je však oveľa jednoduchšie a nákladovo efektívnejšie uskutočniť inkorporáciu v štáte Vášho pobytu. Ak však v USA nemáte v úmysle fyzicky sa nachádzať a spoločnosť prevádzkujete zo zahraničia, môže byť vhodné začleniť svoju spoločnosť do jedného z daňovo výhodnejších štátov.

Prehľad základných druhov daní:

Daň z príjmu fyzických osôb (Personal Income Tax) - 10% - 37%

Korporátna daň (Corporate Income Tax) – 21%

VAT – neuplatňuje sa, ale môže sa uplatniť daň z predaja (Sales & Use Tax)

Zrážková daň (Withholding Tax) – zvyčajne 30% napr. z dividend

Daň z predaja (Sales Tax) – uplatňuje sa v 45 US štátoch, najvyššia daň v štáte Louisiana (9.98%), Tennessee (9.46%), Arkansas (9.30%), Alabama (9.01%), Washington (8.92%), najnižšia v štáte Aljaška (1.76%), Hawaii (4.35%), Wyoming (5.40%), Wisconsin (5.42%), Maine (5.5%).

Spotrebné dane (Excise Taxes) – týkajú sa špecifických tovarov a služieb ako napr. motorové palivá, letenky, tabak, alcohol, poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

Užitočné odkazy:

[The Internal Revenue Service \(IRS\)](#)

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Federálna vláda USA ponúka spoločnostiam pôsobiacim v USA celý rad služieb a programov - od všeobecných grantov na podporu rozvoja pracovnej sily a energetickej efektívnosti až po odvetvové stimuly. Štátna, územná a miestna samospráva sú často primárnym zdrojom osobitnej pomoci, ktorá má pomôcť podnikovým investorom založiť nové podniky alebo rozšíriť existujúce aktivity. Štáty a mestá často ponúkajú stimuly pre hospodársky rozvoj, ako je financovanie školenia pracovníkov, granty na vytváranie pracovných miest, financovanie zlepšovania infraštruktúry, úľavy na dani z príjmu právnických osôb, investičné daňové úľavy, úľavy a oslobodenie na dani z nehnuteľnosti.

Platforma, ktorá zhromažďuje tieto informácie a poskytované služby na jednom mieste sa nazýva [SelectUSA](#), patriaca pod US ministerstvo obchodu (U.S. Department of Commerce / International Trade Administration).

Vládne nástroje a programy pomoci:

[Federal Interagency Investment Working Group](#) (IIWG) – pomoc s otázkami ohľadom federálnej regulácie a prepojením na relevantné inštitúcie na federálnej úrovni.

[State Business Incentives Database](#) – prehľad stimulov na lokálnej úrovni.

Inštitúcia Small Business Administration (**SBA**) sa zaoberá primárne podporou malých a stredných podnikov v USA, avšak množstvo informácií a nástrojov je nápomocných akejkoľvek kategórii firiem:

- federálne právne predpisy a regulácie: <https://www.usa.gov/laws>
- príručka pre zahraničné firmy, hľadajúce vhodnú lokalitu pre investície alebo založenie pobočky: <https://www.areadevelopment.com/LocationUSA/>

SBA tiež poskytuje podrobné podnikateľské návody pre:

- plánovanie podnikateľských aktivít: <https://www.sba.gov/business-guide/10-steps-start-your-business/>
- zahájenie podnikateľských aktivít: <https://www.sba.gov/business-guide/launch-your-business/pick-your-business-location>
- riadenie existujúceho podniku: <https://www.sba.gov/business-guide/manage-your-business/manage-your-finances>
- rast firiem, finančné nástroje: <https://www.sba.gov/business-guide/grow-your-business/get-more-funding>
- online kurzy na tieto témy: <https://www.sba.gov/learning-center>

America's Seed Fund

Tento nástroj na financovanie Národnej vedeckej inštitúcie (NSF) už 40 rokov pomáha startupom a malým podnikom komercializovať ich nápady. Zameriava sa na vysoko rizikové technológie a každoročne poskytuje finančné prostriedky vo výške 200 mil. USD, pre cca 400 firiem. Spravuje dva programy - Small Business Innovation Research (SBIR) a Small Business Technology Transfer (STTR).

Viac informácií: <https://seedfund.nsf.gov/about/>

Európska sieť výskumných a inovačných centier v USA (Enrich in the USA):

Enrich je podporovaný Európskou komisiou cez Horizon2020, hlavným cieľom je prepájanie európskeho výskumu, technológie a firiem a ich podpora na americkom trhu.

Viac informácií: <https://usa.enrichcentres.eu/project-overview>

c) Verejné obstarávanie

Verejné zákazky vyhlasuje **federálna vláda, ale aj rôzne štátne, regionálne a miestne inštitúcie**. Z legislatívneho hľadiska sú obmedzujúce dva pomerne staré zákony – **Jones Act (1920) a Buy American Act (1933)**, ktoré **zvýhodňujú domácich dodávateľov a výrobcov**. V mnohých prípadoch sa uplatňujú štátne a lokálne predpisy, ktoré prinášajú ďalšie požiadavky. Účasť firiem zo zahraničia býva komplikovaná aj z dôvodu tzv. *local content*. Účasť na tendroch si vyžaduje predloženie rôznych typov certifikátov, ktorými sú jednotlivé tendre v rámci stanovených podmienok obmedzované pre určitú skupinu účastníkov. Úspech európskych firiem bez priameho a dlhodobého pôsobenia v USA

prostredníctvom dcérskych firiem je minimálny. V tendroch je obrovskou výhodou, keď je dodávaný produkt v USA vyrobený, nie dovážaný.

Informácie o verejných zákazkách v USA možno získať napr. na:

[Federal Business Opportunities](#),

[BidNet](#),

[Vendor Support Center](#),

[Government Bid Source](#),

[Power of Government Business](#),

[Defense Contracting](#).

Tendre v medzinárodných organizáciách so sídlom v USA – Svetová banka

Možnosti kontraktov verejného obstarávania prinášajú i medzinárodné inštitúcie sídliace v USA, osobitne Svetová banka (World Bank). **Svetová banka** je podstatným zdrojom finančnej a technickej pomoci rozvojovým krajinám. Poskytuje pôžičky, úvery, garancie a technickú pomoc rozvojovým krajinám, vládam členských krajín, vládnym agentúram alebo súkromným inštitúciám, ktoré získajú vládne garancie, na celý rad projektov v oblasti vzdelávania, zdravia, verejnej správy, infraštruktúry, rozvoja finančného a súkromného sektora, poľnohospodárstva a manažmentu životného prostredia a prírodných zdrojov. Každoročne ide o objem niekoľkých miliárd USD. **Prijímatelia používajú tieto fondy na nákup tovarov a zariadení, stavebných prác a konzultačných služieb potrebných na realizáciu týchto investičných projektov.** Projekty financované úvermi či pôžičkami sú zdrojom podnikateľských príležitostí pre miestne a medzinárodné firmy a organizácie. Súťaže o tieto podnikateľské príležitosti sa môžu zúčastniť firmy, akademické inštitúcie, mimovládne organizácie i jednotlivci z členských krajín Svetovej banky (pozn. SR je členskou krajinou). **K účasti v tendroch nie je potrebná žiadna predošlá kvalifikácia alebo registrácia.**

Bližšie informácie: <http://www.worldbank.org/en/projects-operations/products-and-services/procurement-projects-programs>

Tendre v medzinárodných organizáciách so sídlom v USA – Organizácia spojených národov (OSN)

Divízia zodpovedná za obstarávanie v systéme **OSN**: <http://www.un.org/Depts/ptd/welcome-united-nations-procurement-division-unpd>. Firmám, ktoré majú záujem o účasť v tendroch OSN odporúčame zaregistrovať sa na internetovom portáli obstarávania, ktorý využíva na zverejňovanie svojich dopytov až 26 rôznych organizácií systému OSN (**UN Global Marketplace** - UNGM, <https://www.ungm.org/>).

Podrobnejšie informácie o registrácii: <https://www.un.org/Depts/ptd/vendors/vendor-registration-0>

a o účasti v samotnom procese obstarávania:

<https://www.un.org/Depts/ptd/sites/www.un.org.Depts.ptd/files/files/attachment/page/pdf/englishb.pdf>

d) Zmluvná základňa

Hlavné zmluvné dokumenty medzi SR a USA v hospodárskej oblasti	
Názov zmluvy	Dátum
Dohoda medzi Českou a Slovenskou Federatívnou Republikou a Spojenými štátmi americkými o vzájomnej podpore a ochrane investícií	22.10.1991 Dohoda nadobudla platnosť 12. decembra 1992 (193/1995 Z.z.). K dohode bol 22.9.2003 podpísaný Dodatočný protokol medzi SR a USA, ktorý nadobudol platnosť 13. júla 2004 (552/2004 Z.z.)
Zmluva medzi Slovenskou republikou a Spojenými štátmi americkými o zamedzení dvojitého zdanenia a zabránení daňovým únikom v odbore daní z príjmov a z majetku	8.10.1993 Zmluva nadobudla platnosť výmenou ratifikačných listín 30. decembra 1993 (74/1994 Zb.)
Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Spojených štátov amerických o vedecko-technickej spolupráci	8.11.2007 Dohoda nadobudla platnosť 12. júna 2008 (198/2009 Z.z.)
Deklarácia o spolupráci medzi Ministerstvom hospodárstva SR a Ministerstvom obchodu USA v oblasti civilnej jadrovej energetiky	5.3.2012
Zmluva medzi Slovenskou republikou a Spojenými štátmi americkými o sociálnom zabezpečení	10.12.2012 Zmluva nadobudla platnosť 1. mája 2014 (92/2014 Z.z.)

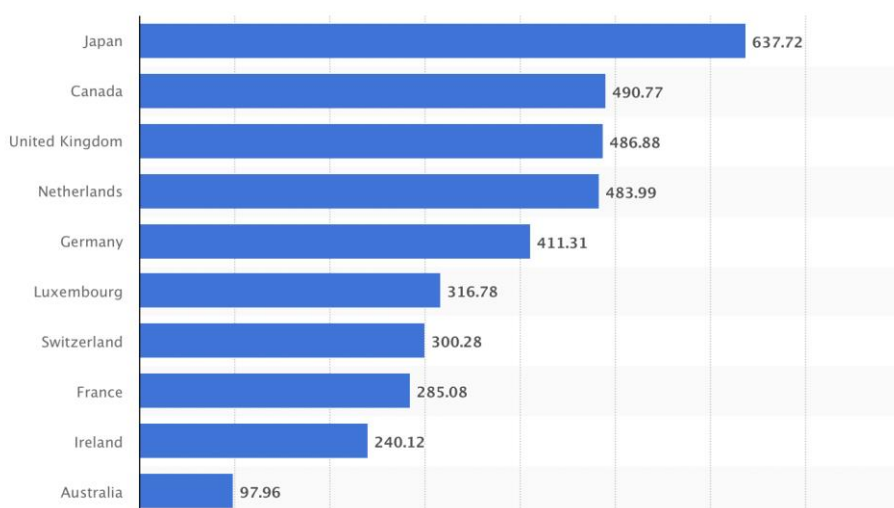
III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície:

Po prepade spôsobenom pandemiou COVID-19 na úroveň 859 miliárd USD bol zaznamenaný nárast PZI až o 77% na úroveň 1,65 biliónov USD. Spojené štáty ešte viac prehýbili svoje príjmy z PZI o viac ako 114% za rok a v roku 2021 vykázali až 323 miliárd USD a podarilo sa im udržať si pozíciu najväčšej príjímajúcej ekonomiky zahraničných investícií. Spojené štáty zaznamenali takmer dvojnásobok priamych zahraničných investícií EÚ s hodnotou 165 miliárd USD.

Z dôvodu výrazného dopytu po informačných a komunikačných technológiách (IKT) spôsobenom pandemiou sa odvetvie IKT stalo najväčším príjemcom PZI a vykazuje až 100 miliárd USD. V porovnaní s predchádzajúcim rokom IKT a tiež odvetvie elektroniky a elektrických zariadení zdvojnásobili príjem globálnych PZI na nové projekty a predbehli tak aj odvetvia ako automobilový priemysel, stavebný priemysel a energetiku.

Najvýznamnejšie zdrojové trhy PZI do USA (údaje pre r. 2021 nie sú k dispozícii):



Tabuľka: Countries with highest foreign direct investment (FDI) position in the United States in 2020 (in billion U.S. dollars, on a historical-cost basis).

Zdroj: <https://www.statista.com/statistics/456713/leading-fdi-countries-usa/>

Investície SR-USA

SR bola v ostatných dekádach veľmi úspešná pri priťahovaní zahraničného kapitálu, USA nevynímajúc. Približne 55 000 osôb na Slovensku je zamestnaných v amerických firmách, ako je U.S. Steel, Whirlpool, AT&T, Adient, Amazon, Accenture, Cisco, Dell, HP, IBM a ďalšie. Jedným zo zaujímavých projektov ostatného obdobia je tiež spolupráca slovenského InoBat a amerického Wildcat Discovery Technologies. Investícia je v hodnote 100 miliónov eur, zámerom je výstavba R&D centra a závodu na výrobu batérií do elektromobilov. Slovenskú high-tech spoločnosť Spinea (unikátne súčiastky do motorov priemyselných robotov) so sídlom v Prešove kúpila americká spoločnosť Timken. Firma Cisco zakúpila Slido, s cieľom posilnenia komunikačného klienta Webex.

USA sú zaujímavým trhom pre slovenské inovatívne firmy, ktoré v USA zakladajú svoje pobočky, čím sa pomaly mení štruktúra exportu smerom k sofistikovaným, vysokotechnologickým produktom, ale najmä celková dynamika vzájomných obchodných vzťahov. Príklady firiem pôsobiacich v USA: Simplicity (smart komunikácia miest s rezidentmi), Akular (3D modely a dáta pre realitné projekty), Powerex (virtuálne energetické siete), Groundcom (vesmírne technológie), Photoneo (3D robotické videnie), VRM (letecké simulátory), Sygic (GPS navigácia), Vacuumlabs (1. digitálna banka pre LGBT komunitu), Touch4IT (softvérové riešenia), Tachyum (univerzálny procesor).

Z pohľadu stavu PZI USA v SR pre rok 2021 zastávajú 18. miesto (pokles zo 17. miesta v predchádzajúcom roku). USA zaostávajú za štátmi EÚ v objeme investícií plynúcich do SR, z krajín mimo EÚ investujú do SR viac než USA. J. Kórea, Švajčiarsko a UK. Podľa údajov Národnej banky Slovenska, je celkový prílev investícií USA v SR v r. 2021 obchodným tajomstvom.

b) Energetická politika krajiny

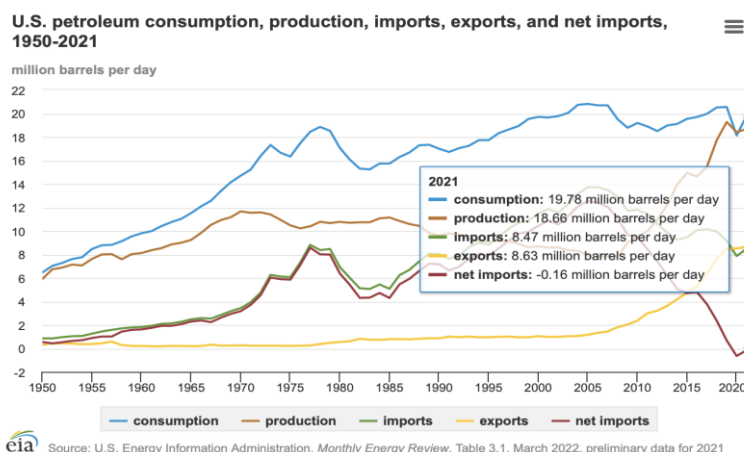
Energetická bezpečnosť

Podľa U.S Department of Energy energetický sektor pozostáva z tisícok aktív v oblasti elektriny, ropy a zemného plynu, ktoré sú geograficky rozptýlené a prepojené systémami a sieťami. Energetické systémy a siete prekračujú národné hranice, čím sa medzinárodná spolupráca stáva nevyhnutnou súčasťou energetického sektora. Ochrana a zlepšovanie odolnosti energetického sektora voči katastrofám spôsobeným ľudskou činnosťou a prírodným katastrofám je úsilím, ktoré si vyžaduje neustálu ostražitosť, plánovanie a školenia pre nepredvídané udalosti. Energetický sektor má množstvo programov pre bezpečnosť energetického sektora sponzorovaných rôznymi verejnými a súkromnými organizáciami. Ide najmä o zdieľané informácie a komunikáciu, fyzickú a kybernetickú bezpečnosť sektora, koordináciu a plánovanie. U.S Department of Energy spolupracuje s U.S Department of Homeland Security a s Federal Energy Regulatory Commission na podpore národného programu ochrany kritickej infraštruktúry a na analýze slabých miest. Odporúčajú preventívne opatrenia, pomáhajú ostatným agentúram pripraviť sa na energetické núdzové situácie, minimalizujú následky, vykonávajú núdzové energetické operácie, posilňujú kybernetickú bezpečnosť.

Energetický mix

Ako uvádza U.S. Energy Information Administration (EIA) v roku 2021 sa v zariadeniach na výrobu elektriny v Spojených štátoch amerických vyrobilo približne 4,12 bilióna kWh elektriny. 61% tejto elektriny pochádzalo z fosílnych palív – uhlia, zemného plynu, ropy. 19% pochádzalo z jadrovej energie a 20% pochádzalo z obnoviteľných zdrojov energie. EIA tiež odhaduje, že ďalších 49 miliárd kWh elektrickej energie bolo vyrobených z malých solárnych fotovoltaických systémov.

Spojené štáty boli v rokoch 2020 a 2021 čistým vývozcom ropy. V roku 2021 spojené štáty vyvážali približne 8,47 milióna barelov ropy denne, čím sa stali ročným celkovým čistým vývozcom ropy už druhý rok po sebe a to minimálne od roku 1949. Celkový čistý vývoz ropy bol v roku 2021 približne 0,16 milióna barelov denne, vyprodukovali približne 18,66 milióna barelov ropy denne a spotrebovali približne 19,78 miliónov barelov denne. Aj keď bol celkový ročný vývoz ropy z USA vyšší ako celkový dovoz ropy, Spojené štáty stále dovážali určitú ropu z iných krajín, aby pomohli uspokojiť domáci dopyt po rope a zásobovať medzinárodné trhy. Spojené štáty zostali v roku 2021 aj čistým dovozcom surovej ropy, pričom dovezli 6,11 miliónov barelov denne a vyviezli 2,9 miliónov barelov denne. Časť surovej ropy, ktorú USA dovážajú sa ďalej spracúva v amerických rafinériách na ďalšie ropné produkty, ktoré sú následne vyvážané – benzín, nafta, vykurovací olej, letecký benzín.



Podľa EIA podiel dovozu ropy z krajín OPEC a Perzského zálivu do USA klesol, zatiaľ čo podiel dovozu z Kanady sa zvýšil. V roku 2021 bol podiel OPEC na celkovom dovoze ropy do USA približne 11 % a jeho podiel na dovoze surovej ropy do USA bol 13 %. Saudská Arábia, najväčší vývozca ropy z krajín OPEC do USA, bola zdrojom 5 % celkového dovozu ropy do USA a 6 % dovozu surovej ropy do USA. Saudská Arábia je tiež najväčším zdrojom dovozu ropy do USA z krajín Perzského zálivu. Približne 8 % celkového dovozu ropy do USA a 9 % dovozu surovej ropy do USA pochádzalo v roku 2021 z krajín Perzského zálivu.

Dovoz ropy z Kanady sa od 90. rokov výrazne zvýšil a Kanada je teraz najväčším samostatným zdrojom celkového dovozu ropy a surovej ropy do USA. V roku 2021 bola Kanada zdrojom 51 % celkového hrubého dovozu ropy do USA a 62 % hrubého dovozu surovej ropy.

The top five sources of U.S. total petroleum (including crude oil) imports by percentage share of total petroleum imports in 2021 were:



The top five sources of U.S. crude oil imports by percentage share of U.S. total crude oil imports in 2021 were:



Zdroj: <https://www.eia.gov/energyexplained/oil-and-petroleum-products/imports-and-exports.php>

Vplyv na energetickú bezpečnosť SR

Energetická bezpečnosť je jednou z kľúčových oblastí spolupráce medzi EÚ a USA. USA dlhodobo podporujú diverzifikáciu dodávok energetických zdrojov do krajín (strednej) Európy, vrátane Slovenska, najmä tých závislých od dodávok palív z Ruskej federácie. Týmto spôsobom sa súčasne snažia o prienik US LNG na nové trhy a podporujú výstavbu LNG terminálov a potrebných energetických interkonektorov v Európe.

c) Veda, výskum a vývoj, inovácie

Od roku 2000 sa výdavky na výskum a vývoj v USA zvyšovali ročne približne o 4,3% ročne. Do roku 2020 boli Spojené štáty lídrom v oblasti výskumu a vývoja. V roku 2020 ich prvýkrát v histórii predbehla Čína. Následne v 2022 boli opäť lídrami v oblasti investovania do vedy a vývoja, keďže v roku 2021 Kongres zvýšil výdavky na výskum a vývoj o 1,4 miliardy USD. Tento nárast bol dosiahnutý výlučne prostredníctvom zvýšenia základného a aplikovaného výskumu, ktoré sa spolu zvýšili o odhadovaných 3,5 miliardy USD (3,9 %) nad úrovňami vo fiškálnom roku 2020, s výnimkou núdzových výdavkov na výskum a vývoj COVID-19. Kvôli pandemickej situácii bola väčšia časť investícií venovaná na výskum a vývoj v oblasti zdravotníctva. Do oblasti výskumu, vedy a techniky obrany bolo investovaných o 840 miliónov USD (5,2%) viac ako vo fiškálnom roku 2020, vrátane 68 miliónov USD do programu základného výskumu.

R&D in FY 2021 Appropriations by Type (budget authority in millions of dollars)

	FY 2019	FY 2020	FY 2021	FY 2021	FY20 Change		Request Change	
	Actual	Estimate	Request	Final*	Amount	Percent	Amount	Percent
Basic Research	39,352	43,351	40,573	45,515	2,164	5.0%	4,942	12.2%
Applied Research	45,692	46,911	40,839	48,245	1,334	2.8%	7,405	18.1%
Development	60,574	67,788	66,036	66,937	-851	-1.3%	902	1.4%
R&D Facilities	4,359	6,005	3,818	4,766	-1,239	-20.6%	947	24.8%
Total R&D	149,977	164,056	151,267	165,463	1,408	0.9%	14,197	9.4%
Defense R&D**	72,004	80,506	76,478	80,773	268	0.3%	4,296	5.6%
Nondefense R&D	77,973	83,550	74,789	84,690	1,140	1.4%	9,901	13.2%

*AAAS estimates based on OMB and appropriations data. **Includes Defense Dept., NNSA, and DHS CISA

The above figures do not reflect emergency COVID-19 R&D or the amended FY 2021 budgets for NIH/CDC.

Note: The projected inflation rate between FY 2020 and FY 2021 is 2.0 percent.

All figures rounded to the nearest million. Changes calculated from unrounded figures.



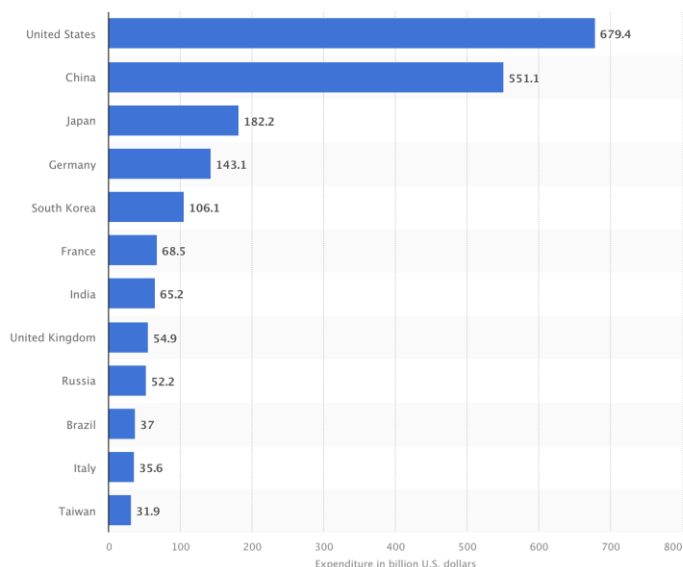
**MINISTERSTVO
ZAHRANIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

FY 2021 Total R&D by Agency

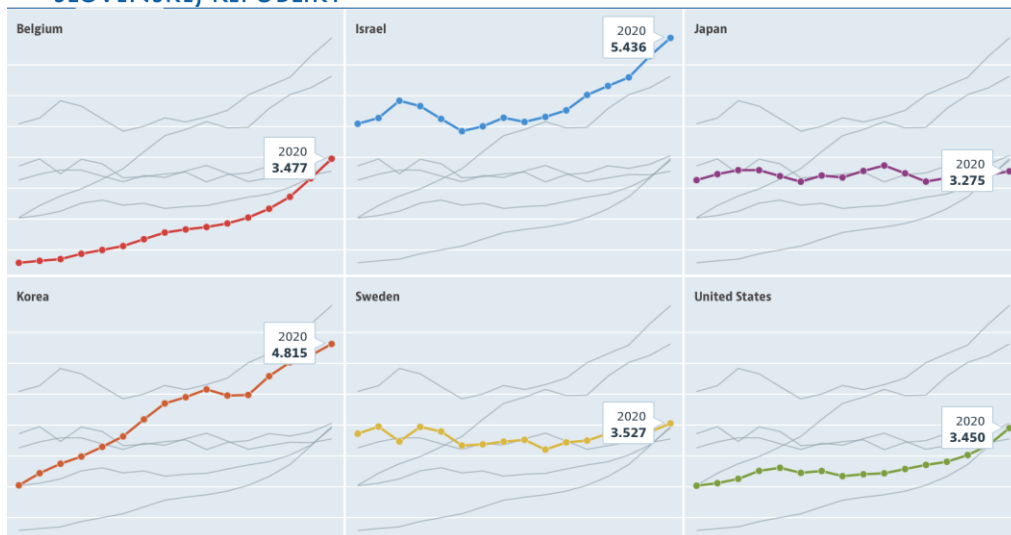
(estimated budget authority in millions of dollars)

	FY 2019	FY 2020	FY 2021	FY 2021	FY 2020 Change		Request Change	
	Actual	Estimate	Request	Final*	Amount	Percent	Amount	Percent
Defense	64,685	72,739	67,844	71,998	-741	-1.0%	4,153	6.1%
S&T (6.1-6.3)	15,317	16,062	14,070	16,902	840	5.2%	2,832	20.1%
All Other DOD	49,368	56,677	53,774	55,096	-1,581	-2.8%	1,322	2.5%
Health and Human Svcs	38,459	40,750	37,825	41,874	1,123	2.8%	4,049	10.7%
NIH	37,094	39,485	36,915	40,663	1,177	3.0%	3,748	10.2%
All Other HHS	1,365	1,265	910	1,211	-54	-4.3%	301	33.1%
Energy	18,223	19,217	16,793	21,413	2,196	11.4%	4,620	27.5%
Atomic Defense	7,306	7,752	8,627	8,766	1,014	13.1%	139	1.6%
Office of Science	6,517	6,923	5,760	7,221	298	4.3%	1,461	25.4%
Energy Programs	4,400	4,542	2,406	5,426	884	19.5%	3,020	125.5%
NASA	10,698	14,057	13,334	12,836	-1,221	-8.7%	-498	-3.7%
Nat'l Science Foundation	6,648	6,752	6,327	6,987	235	3.5%	660	10.4%
Agriculture	3,025	2,940	2,769	2,844	-96	-3.3%	75	2.7%
Commerce	1,957	1,940	1,498	1,947	7	0.4%	449	30.0%
NOAA	1,064	972	670	997	25	2.6%	327	48.7%
NIST	763	805	652	822	17	2.2%	170	26.1%
Transportation	1,033	1,097	979	1,029	-68	-6.2%	50	5.1%
Homeland Security	600	534	462	579	45	8.4%	117	25.3%
Veterans Affairs	1,370	1,313	1,351	1,399	86	6.6%	48	3.6%
Interior	958	974	726	986	12	1.3%	260	35.8%
US Geological Survey	640	661	461	671	10	1.6%	210	45.6%
EPA	490	493	319	499	6	1.2%	180	56.3%
Others	1,830	1,250	1,041	1,075	-175	-14.0%	34	3.2%
Total R&D	149,977	164,056	151,267	165,463	1,408	0.9%	14197	9.4%
Defense R&D**	72,004	80,506	76,478	80,773	268	0.3%	4296	5.6%
Nondefense R&D	77,973	83,550	74,789	84,690	1,140	1.4%	9901	13.2%

Výdavky hlavných svetových ekonomík na R&D v r. 2022 (v mld. USD):



Aj keď sú aktuálne Spojené štáty najväčším svetovým podporovateľom domáceho výskumu a vývoja na svete z hľadiska celkových objemov, v porovnaní k HDP dosiahli vyššiu úroveň štáty ako je Izrael, Južná Kórea, Švédsko alebo Belgicko.



Piliere USA úspechu v inováciách:

Výskum a vývoj

Spojené štáty sú svetovým lídrom vo výskume a vývoji (R&D), ktorý predstavuje viac ako štvrtinu svetových výdavkov na výskum a vývoj vo viacerých odvetviach a takmer 3,5% HDP. Táto intenzívna výskumná činnosť - verejná aj súkromná - stavia USA medzi päť najlepších globálnych inovátorov. Spojené štáty americké sú tiež domovom špičkových iniciatív v oblasti vedy, techniky a energetiky - a výskumné inštitúcie zohrávajú dôležitú úlohu v podnikaní v mnohých ďalších odvetviach. Podporuje sa medziodvetvová spolupráca - vládne agentúry často podporujú nové technológie a procesy, vyvíjajú sa na univerzitných kampusoch USA a následne ich implementuje podnikateľská komunita.

Univerzity

Spojené štáty prifahujú viac zahraničných študentov ako ktorákoľvek iná krajina. 8 z 10 najlepších univerzít, ktoré tvoria súčasť vysoko uznávanej siete inštitúcií, sa nachádza v Spojených štátoch. Najlepšie hodnotená vysoká škola pre rok 2022 je Harvard University.

Výskumné inkubátory a startupové akcelerátory

Od veľkých výskumných a technologických parkov po inkubátory menšieho rozsahu ponúkajú Spojené štáty zdroje na pomoc inovátorom. Výskumné inkubátory poskytujú centralizované zdroje, poradenstvo a platformu na zdieľanie rizika pre inovátorov, ktorí chcú rozšíriť slubné výskumné nápady a nakoniec prilákať investície. Startupové akcelerátory sú programy, ktoré na určitú krátku dobu združujú podnikateľov, spájajú ich so širokou škálou mentorov a ponúkajú vzdelávacie programy. Každý program sa končí „demo dňom“, keď startupy prezentujú svoje nápady pred investormi. Aj keď programy súkromných inkubátorov a akcelerátorov zvyčajne zahŕňajú dôkladný proces podávania žiadostí, U.S. Small Business Administration, konkrétne tzv. [Small Business Development Centers](#) poskytujú začínajúcim podnikateľom celý rad technickej pomoci.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

Liberalizácia dovozného a vývozného režimu, pokrytie zmluvami so SR

USA majú v platnosti dohody o voľnom obchode s 20 krajinami. Okrem toho majú so 41 krajinami, vrátane SR, uzatvorené bilaterálne investičné dohody, ktoré pomáhajú chrániť súkromné investície, ale tiež promovaf export. Dohoda medzi ČSFR a Spojenými štátmi americkými o vzájomnej podpore a ochrane investícií bola podpísaná 22. októbra 1991, nadobudla platnosť 12. decembra 1992 (193/1995 Z.z.). K dohode bol 22. septembra 2003 podpísaný Dodatočný protokol medzi SR a USA, ktorý nadobudol platnosť 13. júla 2004 (552/2004 Z.z.).

Užitočné odkazy:

- [Obchodné dohody USA](#)
- [Dohody o voľnom obchode](#)
- [Bilaterálne investičné dohody](#)
- [Rámcové obchodné a investičné dohody framework-agreements](#)
- [Dohody o ochrane duševného vlastníctva](#)
- [Ďalšie iniciatívy](#)
- [Obchod EÚ s USA](#)
- [Obchod a investície EÚ v USA](#)

Tarifné a netarifné prekážky obchodu

Podrobné informácie o colnom režime, dovozných podmienkach a požiadavkách pri dovoze do USA sú dostupné na web stránke [U.S. Customs and Border Protection](#). Dovozný režim USA sa riadi zákonom „Tariff Act of 1930“, ako aj **mnohými ďalšími zákonmi, ktoré dovoz niektorých tovarov do USA výrazne komplikujú**. Niektoré z nich patria do skupiny výrobkov, ktorých uvedenie na trh podlieha certifikácii, ako napr.: potraviny, lieky, rádioaktívne materiály, zbrane, tovary dvojakeho použitia, alkoholické nápoje, mliečne výrobky, mäso a mäsové výrobky, hydina a vajcia, hračky, živé zvieratá, textil a odevy, motorové vozidlá, lietadlá a ich komponenty, zdroje žiarenia a rádiové vysielacie, hnojivá, farby, výbušniny, trhaviny a podobne. V iných legislatívnych normách USA sú zakotvené tarifné (sankčné clá, antidumping), či netarifné (napr. certifikácia) prekážky obchodu. V USA existujú aj **kvóty**, ktoré môžu byť aplikovateľné na slovenské výrobky, či už absolútne kvóty, alebo tarifné kvóty uplatňované colnými orgánmi USA, resp. inými vládnymi agentúrami.

V každom štáte USA existuje niekoľko zón voľného obchodu (U.S. Foreign Trade Zones). Sú to oblasti na americkej pôde pod dohľadom U.S. Customs and Border Protection, do ktorých môže byť dodávaný tovar za účelom rôznych aktivít, od skladovania až po jeho kompletizovanie alebo výrobu. Tovar dovážaný do takejto zóny je oslobodený od cla a dovozných kvót v prípade, že bude neskôr reexportovaný. Informácie o zónach voľného obchodu nájdete [tu](#).

Colné sadzby, dovozné/vývozné licencie, clá, DPH, certifikácia, inšpekcia

Harmonizovaný systém colného sadzovníka podľa kapitol je dostupný [tu](#). Existujú ale aj iné colné bariéry a poplatky, ako napríklad doplnkové poplatky pri colnom konaní. Pri prepustení tovaru do voľného obehu je potrebné predložiť americkým colným úradom zodpovedajúce doklady, ktoré sa môžu líšiť v závislosti od druhu tovaru. Existuje tiež niekoľko zákonov upravujúcich povinnosť importéra označiť tovar neamerického pôvodu (poradí právnik alebo colný broker). USA chránia svoj trh aj z dôvodu národnej bezpečnosti, či ochrany domáceho odvetvia. Z dôvodu ochrany národnej bezpečnosti (od r. 2003) sa zaviedla dodatočná kontrola kontajnerov, povinná registrácia importérov, certifikácia pôvodu potravín a ich povinná notifikácia pred vstupom na územie USA. Účasť v tendroch z oblasti zbrojárskeho priemyslu je povolená len krajinám, ktoré majú podpísané recipročné memorandum o porozumení.

V infraštruktúrnych projektoch sa obmedzil podiel importovaných zahraničných materiálov a komponentov. Vo verejných zákazkách sa často uplatňujú najrôznejšie predpisy, ktoré môžu napr. preferovať malé firmy, zamestnávajúce zdravotne postihnutých občanov, využívanie väzenskej práce – tie komplikujú alebo aj vylučujú zahraničných dodávateľov z verejných zákaziek. V neposlednom rade

môžu import obmedziť aj vysoké colné sadzby (textil, obuv, hotelový porcelán, orechy), či podmienky zamestnávania občanov SR v USA. V praxi si dovozné firmy najímajú na konzultovanie a colné odbavenie tzv. colných agentov (brokerov), ktorí sú špecialisti v danom odbore.

Užitočné odkazy:

[Základné informácie pre importérov](#)

[Tipy pre nových importérov a exportérov](#)

[Základné informácie o dovoze a vývoze](#)

[U.S. Customs and Border Protection](#)

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Export v roku 2021 bol 2 528,5 miliardy USD, čo je nárast o 394,1 miliardy USD v porovnaní s rokom 2020. Import predstavoval 3 387,7 miliardy USD, čo predstavuje nárast o 576,5 miliardy USD z 2020 miliardy USD.

Export tovaru sa v roku 2021 zvýšil o 333,2 miliardy USD na 1 762,0 miliardy USD.

Export služieb vzrástol v roku 2021 o 60,9 miliardy USD na 766,6 miliardy USD.

Import tovaru sa v roku 2021 zvýšil o 501,8 miliardy USD na 2 852,6 miliardy USD.

Import služieb sa v roku 2021 zvýšil o 74,7 miliardy USD na 535,0 miliardy USD.

(zdroj: <https://www.bea.gov/news/2022/us-international-trade-goods-and-services-december-2021>)

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

Vývoz z USA

Tovarovej štruktúre vývozu dominujú tri kategórie: chemikálie (253,4 mld. USD), počítače a elektronika (222,6 mld. USD) a dopravné zariadenia (220,2 mld. USD).

Dovoz do USA

V tovarovej štruktúre v oblasti dovozu prevažuje kategória počítače a elektronika (465,2 mld. USD), dopravné zariadenia (363,9 mld. USD), a chemikálie (313,5 mld. USD).

(Príloha 1: tovarová štruktúra podľa NAICS)

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu vývoz/dovoz

V roku 2021 bola hlavným obchodným partnerom USA Kanada, hodnota obchodu dosiahla 664,2 miliarda USD. V poradí ďalšími najdôležitejšími obchodnými partnermi USA sú: Mexiko, Čína, Japonsko, Nemecko, Južná Kórea, UK, Taiwan, India, Vietnam, Holandsko, Írsko, Švajčiarsko, Taliansko a Francúzsko. Týchto 15 krajín predstavuje až 74,96 % podiel na celkovom obchode. USA vyvážajú najviac tovaru do Kanady, nasleduje Mexiko a Čína. Najviac dovážajú z Číny, nasleduje Mexiko a Kanada.

(Príloha 2: teritoriálna štruktúra vývozu a dovozu)

e) Vývoj zahraničného obchodu so SR (vývoz/dovoz)

USA patria k najvýznamnejším obchodným partnerom SR (12. miesto). Čo sa týka vývozu, v roku 2021 boli **9. najväčším exportným trhom** a **16. importným partnerom**. Mimoriadny nárast objemu vzájomného obchodu nastal okolo r. 2003, keď sa začal prejavovať pozitívny vplyv zahraničných spoločností etablovaných v SR. Významne sa prepadol v čase finančnej krízy v r. 2009 a odvtedy až do roku 2021 **rástol**. Slovenská republika mala s USA v roku 2021 aktívne saldo vo výške 2,05 mld. EUR, ktoré **je už niekoľko rokov pozitívne**. Vývoz SR do USA sa v roku 2021 znížil o 1,4 % v porovnaní s rokom 2020 a dosiahol úroveň 3.08 mld. EUR. Dovoz z USA predstavoval v roku 2021 objem vo výške 1,03 mld. EUR.

Zo SR do USA vyváža okolo **600 firiem**. Tradičnými komoditami sú autá a automobilové súčiastky. Medzi TOP 5 vyvázaných tovarov z SK do USA patrí dopravné vybavenie, strojárské výrobky, kovové výrobky, počítače a elektronika, spotrebiče a náhradné diely. (Pozn.: Americký trh reprezentuje takmer 1/5 celosvetového predaja motorových vozidiel, pričom US sú dôležitým trhom aj pre vozidlá vyrábané v EÚ (hlavne nemeckých značiek). Z pohľadu SR ide najmä o vozidlá značiek patriacich do koncernu Volkswagen, keďže USA sú druhým najväčším exportným trhom jeho bratislavského závodu.)

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

Ak sa vám zdá trh Slovenska malý a máte ambíciu expandovať, nie je dnes už ničím výnimočným, že slovenské firmy sa dokážu presadiť aj na atraktívnom a extrémne náročnom americkom trhu. A to nielen exportéri, či firmy s podnikateľskými aktivitami priamo v USA, ale aj jednotlivci, ktorí sa narodili na Slovensku, no z rôznych dôvodov odišli do USA a tam sa stali vo svojich profesiách celosvetovým pojmom. Ján Vilček v New Yorku je jedným z najslávnejších imunológov sveta, Ružena Bajcsy v Kalifornii patrí k priekopníkom robotiky a umelej inteligencie a Martina Greenfielda, ktorého fabrika v Brooklyne už šila obleky pre viacerých amerických prezidentov, označujú svetové médiá za žijúcu legendu v oblasti pánskej módy.

Na hľadanie možných amerických odberateľov neexistuje jednotná rada. Niekedy partnerstvo odštartuje účasť na veľtrhu, kontakt s miestnou obchodnou komorou, inokedy nadviazanie spolupráce s konzultantom v príslušnom odbore, či referencia inej americkej firmy (napr. investora v SR). Vo veľa prípadoch sa odporúča, ba až vyžaduje, spolupracovať s americkým subjektom, resp. vytvoriť si obchodné zastúpenie v USA. Mnohé slovenské firmy ale nie sú ochotné podstúpiť často zložitý a zdĺhavý proces potrebný k prieniku na tento trh, podceňujú výber amerického partnera, marketing, úlohu miestnych odborníkov (právnikov, dovozné formality, certifikácie), referencie, či webstránku.

Obchodovanie v USA v sebe zahŕňa veľký stupeň manévrovania pri určovaní toho, čo si subjekty prajú mať v zmluve. V USA sa zostavujú rozsiahle zmluvy, ktoré nie sú v SR zvykosťou. Obsahujú tiež riziko uplatňovania nároku alebo začatia súdneho sporu zo strany firmy, ktoré býva dosť časté. Americkým špecifikom je začatie alebo hrozba začatia súdneho sporu s obchodným partnerom (resp. dotlačenie k mimosúdnej vyrovnaniu), čo je bežne využívané aj ako súčasť stratégie firiem. Využívaním kompetentných amerických odborníkov (právnikov, účtovníkov, atď.) sa zvyčajne dajú riziká a nástrahy súdnych procesov kontrolovať, resp. obmedziť. Takíto odborníci by mali byť zaangažovaní už v úvode plánovacieho procesu, vrátane vypracovania obchodnej zmluvy, či konzultácie podnikateľských aktivít. Náklady na právne služby sú vysoké, no takmer úplne nevyhnutné. Pokiaľ sa subjekt dostane do konfliktu po uzavretí sporu, je možné využiť aj služby licencovaných mediátorov.

USA sú rozsiahlym trhom s vysokým objemom dovozov z celého sveta, neustálym dopytom po nových riešeniach a vysokou absorpčnou schopnosťou zahraničných tovarov. Sú najatraktívnejším spotrebným trhom na svete, s vhodným podnikateľským prostredím. Sú významným centrom globálnych inovácií a kolískou mnohých svetových trendov. Patria medzi lídrov v ochrane duševného vlastníctva so silnou patentovou legislatívou, pričom aj v tom dokazujú svoju otvorenosť pre ľudí z iných kultúr (približne polovicu patentov v USA získavajú rezidenti pochádzajúci z iných krajín). Sú domovom najväčšieho počtu globálnych high-tech firiem, krajinou špičkových univerzít a lídrom v oblasti výskumu a vývoja. Aj zahraničné firmy tak majú priestor zúčastňovať sa na výskumných projektoch, či zdokonaľovať svoje produkty v amerických výskumných centrách.

USA charakterizujú slová ako: multikultúrnosť, mnoho národností, dobrovoľná starostlivosť o najbližšie okolie, filantropia, optimizmus, otvorenosť novým riešeniam, zdvorilosť, ale aj jasná a vecná priamočiarosť. Vo všeobecnosti sú Američania zhovorčivejší a veľmi otvorení novým kontaktom (očakávajú aj od cudzincov). V obchodnom styku sú menej formálni, uvoľnenejší a menej inklinujú k dodržiavaniu prísneho protokolu a zvyklostí ako väčšina Európanov. Americkí obchodníci majú vysoký stupeň právneho vedomia, stále využívajú právnikov a iných odborníkov, napr. pri plánovaní obchodnej transakcie, pri rokovaní o nej, pri návrhu zmluvy a pod., oveľa častejšie začínajú súdne spory alebo sa nimi vyhrážajú (preto by mal mať slovenský exportér kontakt s miestnym právníkom). Účasť **Velvyslanectvo Slovenskej republiky v Spojených štátoch: www.mzv.sk/washington, emb.washington@mzv.sk**

právneho zástupcu na obchodných rokovaniach je bežnou záležitosťou, tí sa snažia pomôcť prekonať rozdiely a uzavrieť obchod. Veľmi dôležité je najat' si kvalitného právnik'a. V zamestnaní majú Američania oveľa menej voľných dní, než ako sme zvyknutí v Európe, a preto chcú maximálne využiť sviatky a predĺžené víkendy. V prípade, že riešite vec, na ktorej záleží hlavne Vám (a nie Američanom), snažte sa na ich emaily/telefonáty odpovedať s čo najmenším časovým oneskorením, a to bez ohľadu na časový posun. V konverzáciách je spoločensky nevhodné zaujímať sa o súkromnú finančnú situáciu (ale zárobky najvyšších predstaviteľov firiem sú verejné).

Základné pravidlá biznis etikety v USA:

<https://www.business.hsbc.com/business-guides/us/working-practices-and-values>

Dovozný proces:

Keď tovar dorazí do USA, dovozca (tj. vlastník, kupujúci alebo licencovaný colný maklér určený vlastníkom, kupujúcim alebo príjemcom) podá vstupné doklady na colnej správe (CBP – Customs and Border Protection) v mieste vstupu tovaru. Dovážaný tovar môže legálne vstúpiť na územie USA iba vtedy, keď bola zásielka doručená do miesta vstupu, colná správa povolila vstup tovaru a zaplatilo sa odhadované clo. Dovožca je zodpovedný za zabezpečenie kontroly a prepustenia tovaru colnými orgánmi. Dovožca má za úlohu zabezpečiť správnu colnú klasifikáciu, označenie colnej hodnoty, krajiny pôvodu a uplatnenie programu colných preferencií na tovar v čase dovozu. Tovar môže byť určený na spotrebu v USA (výrobky, ktoré sa majú predávať v USA), prepustený do skladu vo vstupnom bode alebo môže byť prepravený do iného vstupného bodu.

Doklady o oprávnenosti tovaru na vstup môže podať iba jeho vlastník, kupujúci alebo licencovaný colný maklér. Ak je tovar zasielaný „na objednávku“ (*to order*), dokument tzv. *bill of landing* riadne potvrdený odosielateľom môže slúžiť ako dôkaz oprávnenosti na vstup. Vo väčšine prípadov prevoz vykonáva osoba alebo firma, osvedčená dopravcom na prepravenie tovaru do bodu vstupu. K vstupu tovaru do USA musí byť priložený doklad o tom, že colná správa obdržala záruku (*surety/bond*) na pokrytie všetkých potenciálnych ciel, daní a poplatkov, ktoré môžu vzniknúť. Záruka môže byť poskytnutá prostredníctvom záručnej spoločnosti sídliacej v USA, a to vo forme americkej meny, obligácií vlády USA, takisto colný maklér môže poskytnúť záruku na zabezpečenie požadovaného krytia.

Následne sa môže zásielka skontrolovať, ale colné orgány môžu od prehliadky tovaru upustiť. Ak nedošlo k žiadnemu právnemu alebo regulačnému porušeniu, zásielka sa uvoľní na vstup. Podá sa súhrnná dokumentácia o vstupe, clá musia byť zaplatené do 10 pracovných dní od vstupu tovaru do určeného colného domu.

Záznamy uskutočnené dovozcami z USA, ktorí prichádzajú na územie USA obchodným dopravcom, musia uviesť vlastník, kupujúci, alebo licencovaný colný maklér určený vlastníkom, kupujúcim alebo príjemcom. Každý zápis musí byť podložený jednou z foriem dôkazov o práve vykonať zápis. Plnomocenstvo v colnej oblasti udeľuje osoba alebo firma, pre ktorú colný maklér koná ako zástupca. Vstup tovaru môže vybaviť aj fyzická osoba, ktorá nie je prezidentom USA alebo zahraničnou firmou prostredníctvom US agenta alebo zástupcu exportéra. Zábezpeka však musí byť zapísaná v USA. Zahraničná firma, na ktorej meno tovar vstupuje do USA, musí mať sídlo v US štáte, v ktorom sa nachádza vstupný bod. Licencovaný colný maklér uvedený v colnej moci môže vykonať zápis v mene vývozcu alebo jeho zástupcu.

Každý výrobok zahraničného pôvodu dovážaný do USA musí byť označený na viditeľnom mieste tak, aby bolo toto označenie čitateľné, nezmazateľné a trvalé, tak ako to umožňuje povaha tovaru (alebo kontajnera) takým spôsobom, aby bol konečnému kupujúcemu v USA zrejmý anglický názov krajiny pôvodu. Na určitý tovar sa tiež vzťahujú osobitné normy bezpečnosti výrobkov, požiadavky na označovanie, certifikáciu alebo nariadenia o nebezpečných látkach (*hazardous substance regulations*).

Do 15 kalendárnych dní odo dňa, keď sa zásielka dostane do vstupného bodu v USA, musia byť nasledovné doklady podané na mieste určenom riaditeľom colnice:

- vstupný manifest (formulár CBP 7533) alebo Žiadosť a osobitné povolenie na okamžité doručenie (formulár CBP 3461) alebo iná forma prepustenia tovaru vyžadovaná riaditeľom colnice,

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Spojených štátoch: www.mzv.sk/washington, emb.washington@mzv.sk



- doklad oprávnenia na vstup,
- obchodná faktúra alebo proforma faktúra, ak obchodnú faktúru nemožno predložiť,
- ďalšie dokumenty potrebné na prípustnosti tovaru.

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

V USA sa dá predať prakticky čokoľvek, závisí to od kvality a parametrov výrobku, jeho ceny a snahy exportéra sa presadiť. Špecifickú skupinu predstavujú príležitosti pre inovatívne firmy a ich unikátne produkty (aj startupy), ktorých objemy obchodu budú v celkovom štatistickom vyjadrení nízke, no môžu mať veľký potenciál pre konkrétnych výrobcov. USA sú však krajinou s veľmi náročným trhom, aktívnou konkurenciou z celého sveta, pretrvávajúcim protekcionizmom, silnou tendenciou preferovať domáce spoločnosti, vysokou mierou regulácie a certifikácie v mnohých sektoroch (technické štandardy, zdĺhavý schvaľovací postup) a ďalšími komplikáciami. Dovozný režim USA sa riadi zákonom „Tariff Act of 1930“, ako aj ďalšími zákonmi, ktoré dovoz viacerých tovarov výrazne komplikujú. Niektoré z nich patria do skupiny výrobkov, ktorých uvedenie na trh podlieha atestácii, certifikácii a ďalším procedúram, ako napr.: potraviny, lieky, rádioaktívne materiály, zbrane, tovary dvojakého použitia, alkoholické nápoje, mliečne výrobky, mäso a mäsové výrobky, hydina a vajcia, hračky, živé zvieratá, textil a odevy, motorové vozidlá, lietadlá a ich komponenty, zdroje žiarenia a rádiové vysielače, hnojivá, farby, výbušniny, trhaviny a podobne. Pri dovoze do USA musí firma počítať s odlišnosťou legislatívy v jednotlivých amerických štátoch, s nutnosťou dôveryhodných medzinárodných referencií (výhodou je, keď je už úspešná na iných trhoch), komplikovanosťou zákonov, predpisov, či podrobných obchodných zmlúv, vyhrážkami súdnymi spormi (stratégia amerických obchodných partnerov na dosiahnutie vlastných cieľov), s reálnymi obchodnými spormi (aj paradoxné žaloby), s riešením imigračného statusu zahraničných osôb, či s komplikovanejším otváraním firemného bankového účtu vyžadujúcim predloženie podnikateľského plánu banke.

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Podmienky zriadenia spoločnosti, formy spoločností, zákonná úprava

Americké právne predpisy o obchodných spoločnostiach sú pomerne liberálne. Okrem federálneho rámca o právach a povinnostiach jednotlivých druhov spoločností neexistuje v USA jednotná legislatívna úprava obchodných spoločností. Jednotlivé štáty majú vlastné zákony o obchodných spoločnostiach. V USA sa nezakladá „celoamerická“ spoločnosť, ale spoločnosť podľa legislatívy jedného zo štátov USA. Zahraničná firma, ktorá chce podnikáť alebo investovať v USA, musí teda brať do úvahy dve základné veci: legislatívu daného štátu, kde plánuje pobočku založiť a federálne právne predpisy, ktoré sa na podnikanie vzťahujú a s ním súvisia (napr. daňové predpisy, dovozné licencie, hygienické a technické povolenia, atď.). Proces založenia firmy v USA má dve roviny: vlastné založenie spoločnosti a imigračný štatút zahraničných osôb bez trvalého bydliska v USA, ktorí budú vo firme na území USA pôsobiť. Keďže sa jedná o spojitý a pomerne zložitý proces, je nevyhnutné využiť služby miestnych právnikov, ktorí sa špecializujú na komerčné a imigračné právo.

Väčšina zahraničných firiem volí formu obchodnej spoločnosti „Limited Liability Company“ (LLC) - ako s.r.o. na Slovensku. Ďalšími možnosťami sú napr.: „Corporation“ (Inc.), „Joint Venture“ (JV), niekoľko druhov právnej formy „Partnership“ a podobne. Medzi najvyhľadávanejšie riešenia a zároveň aj s najnižšími nákladmi patrí založenie spoločnosti v štáte Delaware. Tu však funguje aj mnoho „virtuálnych“ firiem, len s formálnou existenciou. Vytvorenie spoločnosti vo väčšine štátov USA zvyčajne trvá 2-14 dní od okamihu, kedy americký právny zástupca dostal klientovu požiadavku. Pomoc zahraničným subjektom so založením firmy v USA ponúka množstvo komerčných subjektov, ako napr. CorpAmerika, Inc. (<https://www.incorporate.com/?promo=corpamerica>).

Existuje množstvo zdrojov s informáciami o podnikaní v USA, napr. od firiem Baker and McKenzie, GalletDreyer&Berkey, HLB International, KPMG, PwC, Deloitte, Salibello&Broder a pod. Linky na viaceré z nich sú uvedené v prílohe.

Možnosti získania informácií o spoločnosti a miestnom trhu

Nájsť finančné údaje o mnohých amerických spoločnostiach je dnes ľahšie, ako tomu bolo v minulosti. Seriózne väčšie firmy, ktorým záleží na reputácii, majú priamo na webstránke tzv. Investor Relations Section. Tá zvykne obsahovať výročné správy a ďalšie údaje o hospodárení firmy a jej akcionároch. Podrobnejšiu výročnú správu (nielen jej medializovanú a často skrátenú verziu) je možné nájsť na webstránke U.S. Securities and Exchange Commission (<http://www.sec.gov/>), ktorej musia všetky verejne obchodovateľné spoločnosti v USA predkladať rôzne výkazy s najrozličnejšími finančnými údajmi. Systém EDGAR taktiež poskytuje voľný prístup k dokumentom firiem: <http://www.sec.gov/edgar/searchedgar/webusers.htm> (je možné využiť aj platenú službu EDGAR Online: <http://www.edgar-online.com/>).

Komplikovanejšie je získať informácie o ostatných firmách, ktoré nie sú verejne obchodovateľné a nemajú povinnosť predkladať finančné výkazy napr. burzovej komisii. V USA neexistuje ani výpis z obchodného registra v takej podobe, ako ho poznáme na Slovensku a dokonca ani žiadny spoločný federálny register. Každý štát USA má vlastný register firiem so sídlom v danom štáte, ktorý je vedený v úrade guvernéra príslušného štátu, väčšinou v úrade Secretary of State. Pokiaľ ide o ďalšie informácie, v USA existuje množstvo súkromných spoločností, ktoré poskytujú služby platených databáz. Príkladom môže byť Abrigo (<https://www.abrigo.com/>), Dun&Bradstreet (<http://www.dnb.com/>), PrivCo – Private Company Financial Intelligence (<http://www.privco.com/>), alebo Thomson Research: <http://research.thomsonib.com/>. Informácie o amerických spoločnostiach a jej vrcholových predstaviteľoch sa dajú za poplatok získať aj prostredníctvom amerického právneho zástupcu a iných špecializovaných firiem. Informácie o firmách v jednotlivých štátoch môžu poskytnúť aj regionálne a miestne obchodné komory, priemyselné združenia a profesijné asociácie.

Obchodné reťazce

Jednou z najväčších prekážok exportu do USA sú relatívne vysoké náklady na prepravu štandardných tovarových komodít. Zároveň platí, že maloobchodné ceny kvalitných výrobkov (a služieb) sú porovnateľne vyššie, než v menej lukratívnych trhoch. V USA postupne rastie podiel online predajov (e-commerce) z celkového maloobchodného predaja. Medzi najväčšie obchodné reťazce v USA patria Walmart, Costco, Kroger, Home Depot, Target, Walgreens, CVS, Amazon, Lowe's, Best Buy, Safeway, Sears, Publix, Macy's, TJX, Rite Aid, podobne ako v iných oblastiach, existuje značná rozdielnosť medzi jednotlivými americkými štátmi.

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

Odporúčané formy dopravy, ubytovanie, zdravotné poistenie

Napriek tomu, že väčšie mestá USA poskytujú rôzne metódy verejnej dopravy, automobilová doprava je stále preferovanou a najpohodlnejšou možnosťou. Vo väčšine miest nie je taxislužba s výnimkou letísk a veľkých hotelov prístavená, taxislužbu je potrebné objednať si telefonicky. Rozšírené a cenovo výhodnejšie sú aplikácie ako Uber a Lyft. V rámci medzimestskej dopravy je autobusová doprava (Greyhound, Megabus, Flixbus, Peter Pan) ekonomickejšia a častejšia než vlaková. Najväčším vlakovým dopravcom je Amtrak, ceny lístkov často dosahujú ceny leteniek. Vnútroštátne lety sú preferovanou možnosťou pri väčších vzdialenostiach, rezervácie sú možné napr. na portáloch ako Expedia, Orbitz, Priceline, HotWire. Na letiskách sú dostupné požičovne automobilov, napr. Enterprise, National, Avis, Alamo, Budget, Dollar, Thrifty.

Ubytovanie je možné zarezervovať si prostredníctvom webstránok ako Booking, Momondo, Expedia, Tripadvisor, Kayak, Priceline, rozšírenou možnosťou je AirBnB.

Pri krátkodobej návšteve alebo dlhodobom pobyte v USA odporúčame uzatvoriť komerčné zdravotné poistenie, keďže náklady na zdravotnú starostlivosť v USA (aj bežné vyšetrenie) mnohonásobne prevyšujú typické náklady v Európe.

Vízové formality, režim vstupu a pobytu

Podmienky vstupu a pobytu cudzincov na územie USA upravuje legislatíva USA. Bezvízový program (Visa Waiver Program / ESTA) umožňuje cestujúcim z určených krajín, vrátane SR, cestovať bez víz do USA za účelom turistiky alebo služobnej cesty (nie práce) na dobu nepresahujúcu 90 dní. Program sa nevzťahuje na tých, ktorí plánujú v USA študovať, pracovať alebo zotrvať dlhšie ako 90 dní a na občanov SR s dvojakým štátnym občianstvom Iraku, Iránu, Sýrie, Sudánu a KĽDR. Takisto sa nevzťahuje

pre tých, ktorí kedykoľvek po 1. marci 2011 cestovali do KĽDR, Iránu, Iraku, Líbye, Somálska, Sudánu, Sýrie alebo Jemenu (výnimky len pre cesty za diplomatickým alebo vojenským účelom). O vstupe do USA rozhodne imigračný pracovník na medzinárodnom letisku alebo v prístave. Na počet a trvanie maximálne 90-dňových pobytov nie je žiaden zákonný nárok a reguluje ich uvedený imigračný pracovník na letisku alebo v prístave. Imigračný úradník vyznačí dobu povoleného pobytu na pečiatke udelenej do pasu pri hraničnom odbavení na vstupe do USA. Do limitu 90 dní sa započítava aj vycestovanie do Mexika či Kanady. Po uplynutí 90 dní povoleného pobytu začína nepovolený pobyt. Porušenie limitu môže mať za následok deportáciu z krajiny a odopretie vstupu do USA v budúcnosti.

Aby ste mohli cestovať do USA v rámci bezvízového programu (nie pracovať) musíte najneskôr tri pracovné dni pred cestou lietadlom alebo loďou verejného prepravcu vyplniť elektronický formulár cestovnej autorizácie ESTA (Electronic System for Travel Authorization), ktorý je k dispozícii na internetovej stránke: <https://esta.cbp.dhs.gov/esta>. Odpoveď žiadateľ obdrží vo forme: schválenia (v priebehu niekoľkých minút), pozastavenia schválenia (overte si konečné stanovisko do 72 hodín), zamietnutia žiadosti (musíte požiadať o vízum na veľvyslanectve USA). Elektronická cestovná autorizácia platí dva roky na opakované cesty do USA nepresahujúce 90 dní v rámci jedného pobytu. Pri nasledujúcich cestách (do 90 dní) odporúčame aktualizovať v žiadosti údaje o čase, adrese alebo pláne cesty v USA a pod. Pôvodnú žiadosť ESTA si vyhladáte podľa prideleného čísla, ktoré je potrebné si zapísať. Cestujúci, ktorí už majú schválenú ESTA, si môžu jej status pred opätovnou cestou do USA skontrolovať na stránke: <https://esta.cbp.dhs.gov>. Nová žiadosť o ESTA musí byť podaná: ak má cestujúci nový cestovný pas, zmenil meno, nadobudol nové občianstvo alebo sa zmenili podmienky pre odpovede áno-nie v predchádzajúcej žiadosti. Viac informácií k ESTA.

O vízum sa žiada na Veľvyslanectve Spojených štátov amerických v Bratislave (<https://sk.usembassy.gov/sk/visas-sk/>), podľa ich účelu (napr. pracovné víza, študentské víza na strednú a vysokú školu, výmenné pobyty, sezónne študentské pracovno-turistické víza, víza na výkon športovej alebo kultúrnej činnosti, víza pre prácu na lodi a pod.) a preto podľa typu víza nie je možné ho využiť na iný, ako určený účel. Občanom SR sa odporúča cestovať do USA s uzavretým komerčným zdravotným poistením na dostatočne vysokú poistnú sumu liečebných nákladov. Ak sa plánujete zdržiavať na území USA dlhšie ako 90 dní len na turistické účely alebo plánujete pracovať, či podnikáť, tiež potrebujete na vstup a pobyt v USA vízum. Viac informácií, vrátane kontaktov poskytujúcich poradenstvo v tejto oblasti nájdete na stránke MZV USA (<https://travel.state.gov/content/travel.html>).

Sviatky a voľné dni v USA

Časový posun medzi SR a východným pobrežím USA (New York, Washington D.C., Miami) je 6 hodín a západným pobrežím (Los Angeles, San Francisco) je 9 hodín. USA sú rozdelené do 6 časových pásiem.

Federálne sviatky v USA v r. 2022:

- 1. január New Year's Day (Nový rok)
- 17. január Martin Luther King Day
- 21. február President's Day
- 30. máj Memorial Day
- 4. júl Independence Day (Deň nezávislosti)
- 5. september Labor Day (Deň práce)
- 10. október Columbus Day
- 11. november Veterans Day
- 24. november Thanksgiving Day (Deň vďakovzдания)
- 26. december Christmas Day (Vianoce)

Tel. čísla (prvá pomoc, polícia, dopravná záchranná služba, požiarnici a iné)

Telefónna predvolba USA je +1, za ktorou nasleduje smerové číslo oblasti a po ňom samotné sedemmiestne telefónne číslo (napr. +1-212-286-8434). Najmä firmy si telefónne čísla často uvádzajú ako kombináciu čísel a písmen (podľa tlačidiel na telefóne, napr. pre písmeno E je na telefóne potrebné zvoliť trojku). Na kontaktovanie polície, záchrannej služby a hasičov v krízových situáciách funguje v USA univerzálne tzv. National Emergency Network (telefónne číslo 911), ktoré umožňuje presne lokalizovať miesto, odkiaľ hovor prichádza. Na zistenie telefónnych čísel v USA je možné použiť web stránku www.411.com

Príloha 1: Tovarová štruktúra vývozu a dovozu krajiny

Tovarová štruktúra zahraničného obchodu USA za rok 2021 podľa NAICS		
Export TOP 10		
Komodita	mld. USD	Podiel na vývoze
Chemikálie	253,4	14,4%
Počítače a elektronika	222,6	12,7%
Dopravné zariadenia	220,2	12,6%
Stroje okrem elektrických	146,2	8,3%
Ropa a zemný plyn	136,9	7,8%
Ropné a uhoľné produkty	92,5	5,3%
Poľnohospodárske produkty	86,9	5,0%
Ostatné priemyselné tovary	78,2	4,5%
Potravinárske výrobky	77,9	4,4%
Primárne kovy	76,8	4,4%
Import TOP 10		
Komodita	mld. USD	Podiel na dovoze
Počítače a elektronika	465,2	16,4%
Dopravné zariadenia	363,9	12,8%
Chemikálie	313,5	11,1%
Stroje okrem elektrických	208,4	7,4%
Ostatné priemyselné tovary	165,9	5,9%
Elektrické zariadenia a komponenty	156,2	5,5%
Ropa a zemný plyn	145,5	5,1%
Primárne kovy	135,4	4,8%
Reexportovaný tovar	96,2	3,4%
Spracované kovové výrobky	88,1	3,1%

Zdroj: <https://www.trade.gov/tradestats-express-national-and-state-trade-data>

Príloha 2: Teritoriálna štruktúra vývozu a dovozu krajiny

Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu USA v r. 2021 (len tovar) zoradené podľa výšky obratu (v mld. USD)					
Poradie	Krajina	Vývoz	Dovoz	Obrat	Podiel z celkového obchodu
	SVET	1753,9	2832,9	4586,8	100,0%
	TOP 15 krajín	1232,7	2205,6	3438,3	75,0%
1	Kanada	307,0	357,2	664,2	14,5%
2	Mexiko	276,5	384,7	661,2	14,4%
3	Čína	151,1	506,4	657,4	14,3%
4	Japonsko	74,9	135,1	210,1	4,6%
5	Nemecko	65,2	135,2	200,4	4,4%
6	Južná Kórea	65,8	94,9	160,7	3,5%
7	Spojené Kráľovstvo	61,5	56,3	117,8	2,6%
8	Taiwan	36,9	77,1	114,1	2,5%
9	India	40,1	73,3	113,4	2,5%
10	Vietnam	10,9	101,9	112,9	2,5%
11	Holandsko	53,6	35,3	88,9	1,9%
12	Írsko	13,6	73,7	87,3	1,9%
13	Švajčiarsko	24,0	63,0	87,0	1,9%
14	Taliano	21,7	61,0	82,7	1,8%
15	Francúzsko	30,0	50,3	80,3	1,8%

Zdroj: <https://www.trade.gov/tradestats-express-national-and-state-trade-data>

Príloha č. 3 Zoznam kontaktov

Hlavné inštitúcie s ekonomickým zameraním:

U.S. Department of State: www.state.gov

U.S. Small Business Administration: www.sba.gov

U.S. Department of Commerce: www.commerce.gov

U.S. Foreign - Trade Zones (zóny voľného obchodu USA):

International Trade Administration: www.trade.gov

<http://enforcement.trade.gov/ftzpage/letters/ftzlist->

U.S. Commercial Service: www.buyusa.gov

map.html

U.S. Department of Agriculture: www.fas.usda.gov

U.S. International Trade Commission (USITC):

U.S. Department of Energy: www.energy.gov

www.usitc.gov

The Office of the U.S. Trade Representative (USTR): The USITC Interactive Tariff and Trade DataWeb

www.ustr.gov

(štatistiky zahr. obchodu, colný sadzobník:

U.S. Customs and Border Protection: www.cbp.gov

<http://dataweb.usitc.gov/>

U.S. Food and Drug Administration: www.fda.gov

Hoover's, Inc., a Dun & Bradstreet Company (databáza

U.S. Agency for International Development: www.usaid.gov

informácií o firmách): www.hoovers.com

U.S. Environmental Protection Agency: www.epa.gov

Trade Show News Network (veľtrhy a výstavy v USA):

U.S. Trade and Development Agency: www.usda.gov

www.tsnn.com

Export-Import Bank of the United States: www.exim.gov

U.S. Chamber of Commerce: www.uschamber.com

U.S. International Development Finance Corporation: <https://www.dfc.gov/>

Import tovarov do USA: <https://www.cbp.gov/trade/basic-import-export>

American Chamber of Commerce in the Slovak Republic: www.amcham.sk

Ďalšie zdroje:

Podnikateľské a investorské príručky pre teritórium USA, vrátane daňovej legislatívy:

- The World Bank – [Doing Business in the United States](#)
- PwC - [Doing Business in the United States](#)
- Hogan Lowells - [Doing business in the United States](#)
- HSBC – [Global Business Guide USA](#)
- EY – [US Tax policy](#)
- Portál pre investorov v USA - [SelectUSA](#)
- Kontakty pre [právne poradenstvo v USA](#)

Vládne nástroje a programy pomoci:

[Federal Interagency Investment Working Group](#) (IIWG) – pomoc s otázkami ohľadom federálnej regulácie a prepojením na relevantné inštitúcie na federálnej úrovni.

[State Business Incentives Database](#) – prehľad stimulov na lokálnej úrovni.

Inštitúcia Small Business Administration (**SBA**) sa zaoberá primárne podporou malých a stredných podnikov v USA, avšak množstvo informácií a nástrojov je nápomocných akejkoľvek kategórii firiem:

- federálne právne predpisy a regulácie: <https://www.usa.gov/laws>
- príručka pre zahraničné firmy, hľadajúce vhodnú lokalitu pre investície alebo založenie pobočky: <https://www.areadevelopment.com/LocationUSA/>



MINISTERSTVO

ZAHRANIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SBA tiež poskytuje podrobné podnikateľské návody pre:

- plánovanie podnikateľských aktivít: <https://www.sba.gov/business-guide/10-steps-start-your-business/>
- zahájenie podnikateľských aktivít: <https://www.sba.gov/business-guide/launch-your-business/pick-your-business-location>
- riadenie existujúceho podniku: <https://www.sba.gov/business-guide/manage-your-business/manage-your-finances>
- rast firiem, finančné nástroje: <https://www.sba.gov/business-guide/grow-your-business/get-more-funding>
- online kurzy na tieto témy: <https://www.sba.gov/learning-center>

Informácie o verejných zákazkách v USA možno získať napr. na:

[Federal Business Opportunities](#),

[BidNet](#),

[Vendor Support Center](#),

[Government Bid Source](#),

[Power of Government Business](#),

[Defense Contracting](#).